

Looking ahead to European and global challenges

Jagiellonian University
Kraków | 24 September 2022

Prof. dr. Steven Van Hecke

 @VanHeckeSteven

Una Europa is an alliance of 11 European universities.

Our partner universities

Uniwersytet Jagielloński w
Krakowie

KU Leuven

Universidad Complutense de
Madrid

Back in time

COLUMN STEVEN VAN HECKE

Hoofddocent politieke wetenschappen aan de KU Leuven.

“Strapatsen van Orbán & co maken de kloof tussen West en Oost opnieuw groter.”

“Praag en Krakau zijn Centraal-Europese steden!” Zijn gestalte was op zich al indrukwekkend genoeg en zijn aura vulde sowieso de gehele zaal. Sinds Helmut Kohl na de val van de Muur in staat was gebleken Duitsland te herenigen, precies 30 jaar geleden, was hij de geschiedenis binnengetreden. Toch vond hij het tijdens zijn toespraak in Leuven op 2 februari 1996, het patroonsfeest van de universiteit, nodig een uitroep te maken. Nadat hij een eredoctoraat had ontvangen, gaf de bondskanselier de Vlaamse toehoorders een duidelijke les in Europese geografie. De Koude Oorlog was op het terrein al verleden tijd, maar in de geesten was de opdeling tussen West- en Oost-Europa geenszins verdwenen. Voor Kohl was het nochtans zonneklaar dat de Europese Unie zich moest voorbereiden op een oostwaartse uitbreiding. Dat de westelijke grens van Polen ook de oostelijke grens van de Unie zou blijven, was voor Kohl een ondraaglijke gedachte. De “identiteit van Europa” stond op het spel.

Founding fathers

Uiteindelijk had het nog wat voeten in de aarde voordat nieuwe lidstaten als Polen tot de Unie konden toetreden. De uitbreiding was niettemin een groot politiek succes. Vandaag zouden de *founding fathers* van het Europese integratieproces daarover wellicht het meest verrast zijn. Opzienbarend was alleszins de uitbreiding met de drie Baltische staten – Estland, Letland en Litouwen – die tot eind 1991 deel uitmaakten van de Sovjet-Unie.

Dankzij de uitbreiding herrees het oude *Mittel-europa*, met inbegrip van een centrale rol voor Duitsland, ook op de Europese kaart. Niet voor niets steunden het westelijke Bonn en later het meer oostelijk gelegen Berlijn voluit de hereniging van Europa. Spectaculaire ontwikkelingen zoals de economische bloei in Polen of de populariteit van toeristische bestemmingen als Boedapest konden evenwel niet beletten dat de mentale afstand bij West-Europeanen groot bleef. Wie bij ons beseft dat Praag even dicht bij Brussel ligt als Lyon?

Democratic backsliding

Roemeense dievenbendes, een vermoorde Slovaakse journaliste en *democratic backsliding* in Polen en Hongarije helpen uiteraard niet de hardnekkige clichés over de erfenis van het communisme en de diepgewortelde cultuurverschillen te ontcrachten. Sterker nog, politici als Viktor Orbán spinnen er garen bij. In de ogen van de Hongaarse premier is het seculiere en decadente West-Europa haar morele en christelijke kompas verloren, begrijpt Brussel de gevoeligheden van het Oosten niet en heeft ze daarom geen lessen te geven aan partijen die er tenminste nog in slagen verkiezingen te winnen. Wat veel minder in het plaatje past, zoals het Baltische succesverhaal en de burgerprotesten tegen corrupte regimes in verschillende EU-lidstaten, wordt uiteraard wilseligs verzwegen. De strapatsen van Orbán & co maken de kloof tussen West en Oost opnieuw groter en ondermijnen in de zogenaamde oude

lidstaten het animo om de komende jaren nieuwe landen tot de Unie te laten toetreden.

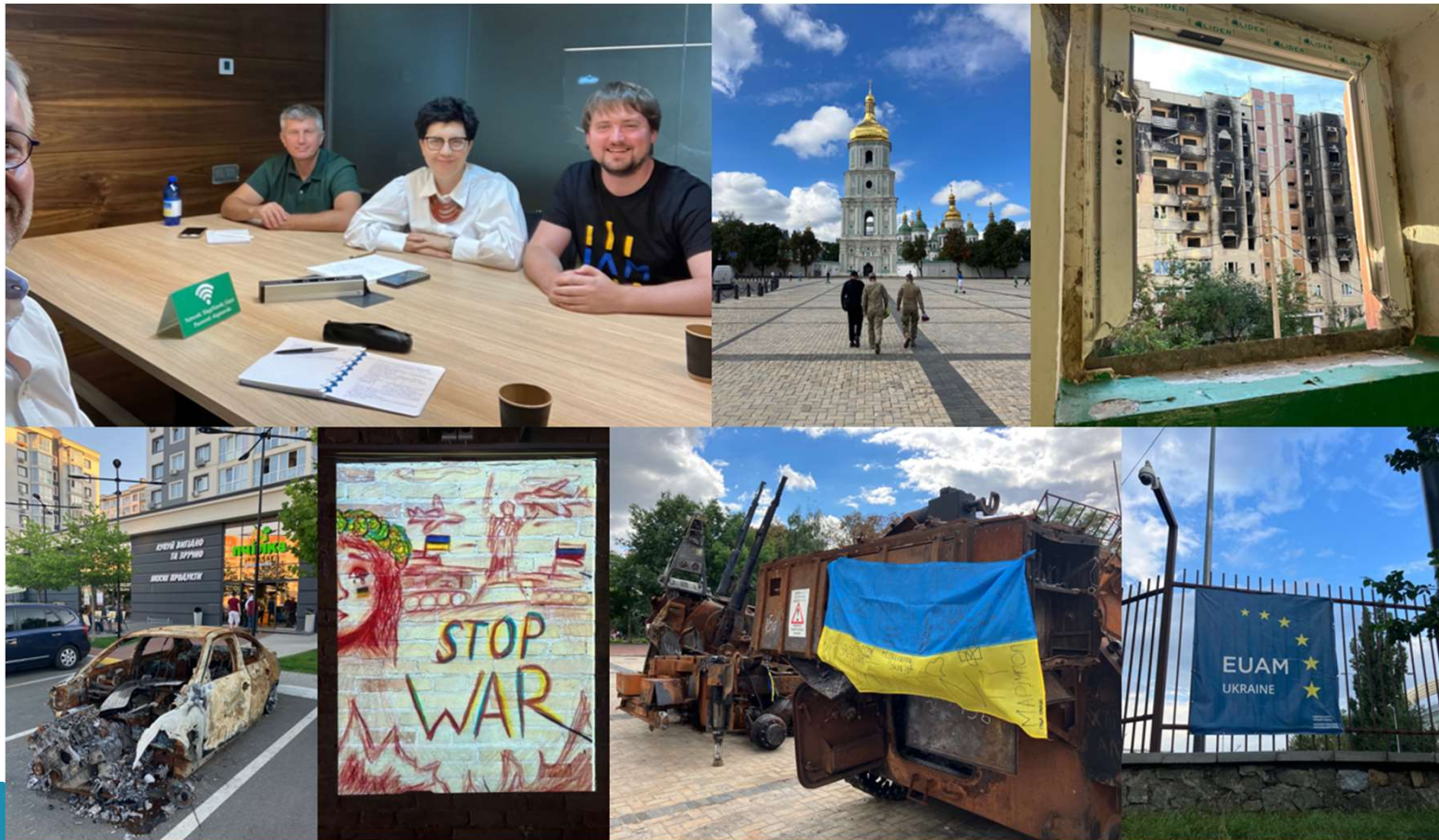
Uitbreidingsmoeheid

De echte slachtoffers van die uitbreidingsmoeheid situeren zich elders op de kaart van Europa. De blinde vlek van de EU zijn momenteel de landen van de Westelijke Balkan. Door het lot van de geschiedenis – denk aan de oorlogen in ex-Joegoslavië – staan ze relatief zwak op allerlei domeinen. Bovendien worden ze bij gebrek aan een duidelijk tijdsperspectief zelf door de Unie aan het lijntje gehouden. Begin er maar eens aan als pro-Europees politicus in Albanië of Noord-Macedonië kiezers warm te maken voor pijnlijke hervormingen als de ultieme beloning – EU-lidmaatschap – verre van zeker is. De gevolgen zijn al duidelijk merkbaar: malafide politieke entrepreneurs krijgen opnieuw de bovenhand terwijl de *brain drain* van de beloftevolle jongeren richting West-Europa versnelt.

Toen afgelopen zomer de dertigste verjaardag van het wonderjaar 1989 werd herdacht, gaf ook de huidige Duitse bondskanselier haar toehoorders een les in geografie. “Alleen met de landen van de Westelijke Balkan kan Europa echt verenigd zijn”, betoogde Angela Merkel. Een weinig populaire boodschap, ook in Vlaanderen. De kaart van Europa is nochtans duidelijk. Voorlopig ontbreekt evenwel een gezonde dosis strategisch vernuft. Het had hier dus ook zeker niet misstaan, dat uitroep teken. III

Reageren kan via
redactie@tertio.be

Back from Ukraine

SOTEU - 14 September 2022

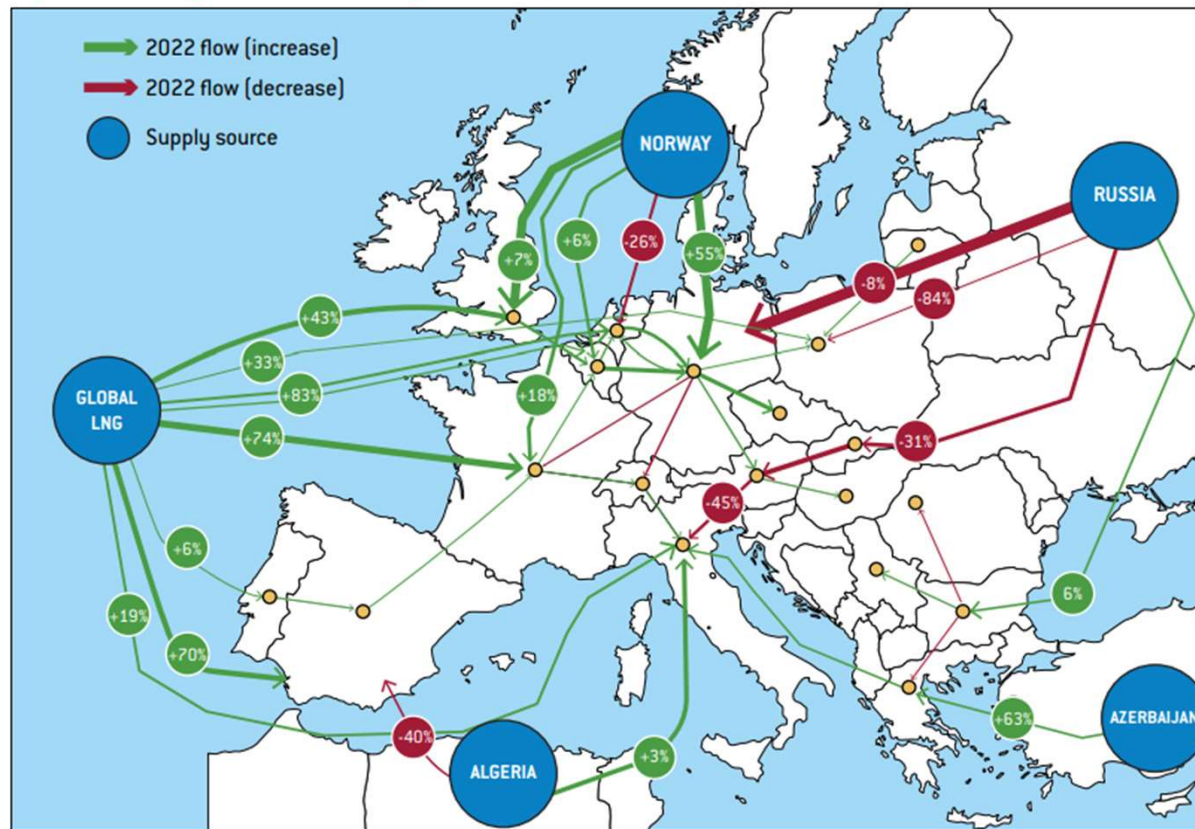
SOTEU 2022

‘This is a war on our energy, a war on our economy, a war on our values and a war on our future.’

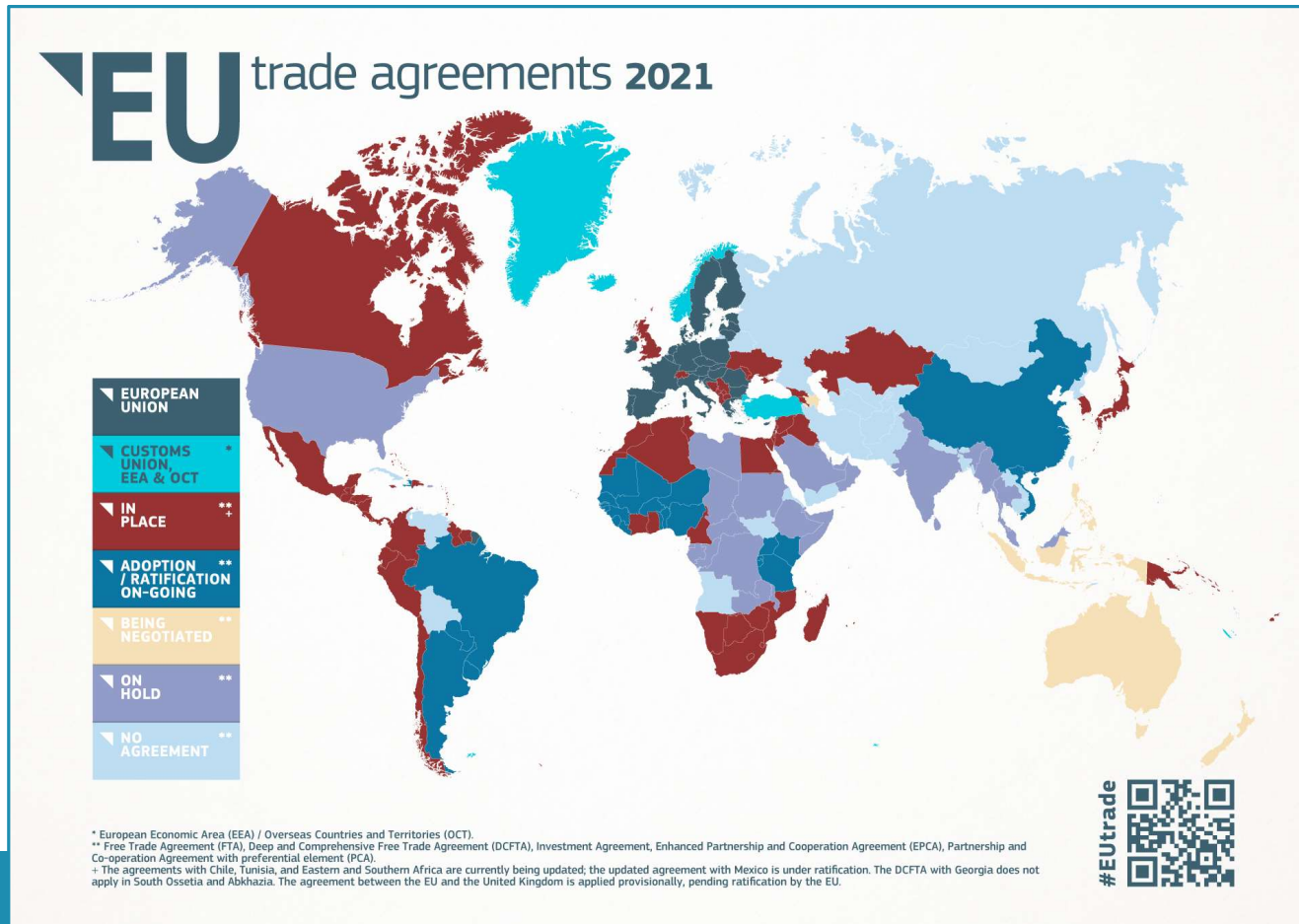
Part 1: Strategic Autonomy

Figure 1: Natural gas flows in the European market, first half 2022 vs first half 2021

Source: Arrows on the map show the largest flows of natural gas around the European market and selected smaller flows. Arrowheads indicate direction, while arrow width indicates size of 2022 flow. Natural gas flows in the European market, first half 2022 vs first half 2021

Part 2: Conditionality

Part 3: Strengthening Democracy

Milestone + turning point > impact on EU policy areas

- security/defense
- foreign affairs/external trade (China)
- energy/climate change
- migration
- enlargement (Moldova/Georgia)
- budget and macro-economic policy
- monetary (ECB)
- cybersecurity (JHA)
- agriculture
- ...

NATO & security

EU & crisis

Ursula von der Leyen ✓
@vonderleyen

...

Very happy to be in the communauté of Taizé.

An enriching moment of reflection and dialogue about peace and reconciliation.

About values that unite us all.

I'm also looking forward to exchanging with the youth of Taizé.

It will be a formidable source of inspiration!

[Tweet vertalen](#)

3:12 p.m. · 26 aug. 2022 · Twitter for iPhone

Honourable Members,

Three weeks ago, I had the incredible opportunity of joining 1,500 young people from all over Europe and the world, who gathered in Taizé.

They have different views, they come from different countries, they have different backgrounds, they speak different languages.

And yet, there is something that connects them.

They share a set of values and ideals.

They believe in these values.

They are all passionate about something larger than themselves.

This generation is a generation of dreamers but also of makers.

In my last State of the Union address, I told you that I would like Europe to look more like these young people.

We should put their aspirations at the heart of everything we do.

And the place for this is in our founding Treaties.

Every action that our Union takes should be inspired by a simple principle.

That we should do no harm to our children's future.

That we should leave the world a better place for the next generation.

And therefore, Honourable Members, I believe that it is time to enshrine solidarity between generations in our Treaties.